

Déan bád beag a shnámhann

Súil thapa ar an gceacht

Coinnigh bréagán beag in airde in aice leis an tráidire uisce folamh agus fiafraigh cad a chabhródh leis snámh trasna. Roinneann na páistí smaoineamh amháin le páirtí faoi chruth a d'fhéadfaí a dhéanamh as scragall agus bataí, agus ansin brúnn siad píosa scragail ar mhéid boise ina bhád leathan oscailte a bhfuil taobhanna ardaithe air (bataí roghnach). I ngrúpaí beaga, cuireann siad na báid ar snámh i dtráidirí éadoimhne, baineann siad triail as athrú amháin ar an gcruth má iompaíonn an bád, agus tugann siad faoi deara cad a d'fhan ar snámh. Críochnaigh le 'Taispeáin agus inis' gasta, ina gcoinníonn na páistí in airde na cruthanna a chabhraigh.

Cuspóirí foghlama

- Déan bád beag as scragall agus bataí líreacáin agus cuir ar snámh é sa tráidire uisce
- Bain triail as athrú amháin má iompaíonn an bád agus abair go gcabhraíonn an cruth le bád snámh

Roimh an gcloigín – ullmhúchán

An oíche roimh ré nó ar maidin: líon tráidire éadomhain amháin nó dhá cheann go doimhneacht cúpla ceintiméadar; cuir tuáillí in aice leo. Strac an scragall ina chearnóga ar mhéid boise (thart ar dhá cheann an páiste). Cuir bataí líreacáin i dtobán a roinnfear. Bíodh bréagán plaisteach éadrom amháin agat don tús. Má bhíonn dara báisín nó tráidire rósta agat, beidh sé níos éasca na grúpaí a uainíocht.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
cearnóga scragail alúmanaim (ar mhéid boise, thart ar 2 an páiste)	2	dalta	ollmhargadh	scragall úsáidte glan atá leacaithe go réidh (an rogha is fearr). Páipéar céire ach amháin mura bhfuil scragall ar fáil: d'fhéadfadh sé dul bog san uisce, mar sin díriú an comhrá ar na taobhanna agus ar lár cuasach seachas ar shnámh foirfe
bataí líreacáin adhmaid	2	dalta	ollmhargadh	stiallacha gearra de chárta righin nó bataí líreacáin reoite glana a coinníodh sa bhaile
trádaire éadomhain le huisce	2	rang	seomra ranga	báisíní móra nócháin nó tráidirí rósta doimhne ar thuáillí (dhá cheann más féidir)
tuáillí nó ceirteacha le haghaidh uisce a dhoirtear	4	rang	seomra ranga	seantuáillí soithí nó rolla cistine
bréagán beag plaisteach éadrom (paisinéir roghnach)	1	grúpa	seomra ranga	caipín buidéil nó scriosán beag mar phaisinéir bréige

Pointe sábháilteachta

Muinichillí a chrapadh suas roimh dhul chuig na tráidirí; thart ar cheathrar páistí ar a mhéad ag gach tráidire; aon uisce a dhoirtear a ghlanadh láithreach; duine fásta a fholmhaíonn na tráidirí; lámha a ní sula seasann siad i líne.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Coinnigh an bréagán éadrom in aice leis an tráidire folamh. Ná cuir ach ceist amháin: cad a d'fhéadfaimis a dhéanamh ionas go mbeidh ár mbréagán in ann snámh? Glac le dhá nó trí smaoineamh, déan meangadh gáire le gach ceann acu, agus ná tabhair amach an scragall fós.
- **Labhair agus roinn smaointe:** Déan samhail thapa: mias éadomhain oscailte as scragall agus na taobhanna brúite suas — ná cuir ar snámh í. Abair go bhfuil tú ag déanamh iontais an bhfanfaidh cruth leathan oscailte níos fearr ar an uisce ná liathróid chraptha. Fág an tsamhail mar leid, ná lig don chomhrá dul thar thart ar thrí nóiméad, agus ansin bog ar aghaidh chuig an déantús.
- **Déan bád beag:** Bíodh dhá thréimhse ghearra ann: thart ar shé nóiméad ag brú lár cuasach agus na taobhanna casta suas, seal nóiméid amháin ina gcoinníonn na páistí in airde cruthanna leathana oscailte agus cruthanna craptha chun iad a chur i gcomparáid, agus ansin thart ar thrí nóiméad chun an cruth a dhaingniú agus, más mian leo, scragall a fhilleadh thar bhata nó dhó. Tabhair cearnóg úr dóibh má stróiceann an scragall; is leor taobhanna ardaithe agus lár cuasach chun go n-éireoidh leo.
- **Cuir ar snámh é agus feabhsaigh é:** Muinchillí a chrapadh suas. Ná bíodh níos mó ná thart ar cheathrar páistí ag gach tráidire. Cuireann leath an ranga a mbáid ar snámh fad a bhíonn an leath eile ag pleanáil athrú amháin ar an gcruth ag boird thirime, agus ansin malartaíonn siad. Ná ceadaigh ach athrú amháin, agus sin amháin má iompaíonn an bád; luaigh an focal 'cruth' nuair a chabhraíonn athrú. Bíodh na bréagáin a úsáidtear mar phaisinéirí éadrom, agus glan aon uisce a dhoirtear láithreach.
- **Cad a chabhraigh leis snámh?:** Bailigh timpeall an tráidire nó coinneigh in airde bád amháin a d'fhan ar snámh agus bád amháin a d'iompaigh. Spreag na páistí le bun leathan, taobhanna casta suas agus lár cuasach a lua. Athluaigh: cabhraíonn cruth maith le bád snámh. Breathnú ó bhéal amháin — gan líníocht ar bith.
- **Taispeáin agus inis:** Coinníonn na páistí uile a mbáid féin in airde le chéile. Ná hiarr ach ar thriúr nó ar cheathrar páistí na habairtí Mo bhád... nó Dheisigh mé... a chríochnú. Bualadh bos cineálta amháin do gach duine; bíodh gach roinnt gearr agus fág an slachtú go dtí an deireadh.

Cad ba cheart a fheiceáil

Fanfaidh an chuid is mó de na báid leathana oscailte scragaill a bhfuil taobhanna ardaithe agus lár cuasach orthu ar snámh; is minic a iompaíonn liathróidí dlútha craptha nó a théann siad go tóin poill. Is fiú bád a iompaíonn gan choinne — bain triail as athrú amháin ar an gcruth (bun níos leithne, taobhanna níos airde, nó bata a bhogadh). Má théann bád maith go tóin poill, is iondúil go raibh paisinéir trom air; cuir bréagán éadrom ina áit agus bain triail eile as.

Míthuisceintí agus idirghabhálacha

- Ní féidir le bád ar bith snámh ach bád ceart a ceannaíodh i siopa — rachaidh scragall a mhúnlaímid féin go tóin poill. — Taispeáin báid an ranga atá ar snámh cheana féin agus abair go bhfuilimidne inár ndéantóirí freisin. Luaigh an cruth mar an rud is féidir linn a athrú, agus ansin bain triail as athrú amháin: bun níos leithne nó taobhanna níos airde.
- Má dhéantar liathróid dhlúth den scragall, beidh an bád níos láidre. — Coinnigh an tsamhail leathan oscailte in aice le liathróid chraptha agus fiafraigh cé acu is fearr a fhanfaidh ar an uisce. Athluaigh: coinníonn lár cuasach agus taobhanna casta suas an t-uisce amach.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Oibrigh in éineacht leis an bpáiste ag bord an mhúinteora agus tosaigh le mias oscailte as scragall atá brúite go páirteach cheana féin, ionas nach mbeidh ar an bpáiste ach na taobhanna a bhrú suas níos airde. • Glac le mias leathan oscailte as scragall gan bhataí mar chéad bhád iomlán.	• Tar éis don bhád snámh go rathúil uair amháin, spreag athrú amháin ar an gcruth: an bun a oscailt níos leithne nó na taobhanna a bhrú suas níos airde, agus ansin triail eile a bhaint as. • Fad a bhíonn na páistí ag breathnú ar ghrúpa eile, fiafraigh díobh an gceapann siad go bhfanfaidh an bád ar snámh agus cad a d'fhéadfadh an grúpa sin a athrú faoin gcruth.	• Tar éis dóibh athrú a dhéanamh, iarr orthu a mhíniú go gearr cén fáth: cén chuid den chruth a chabhraigh leis fanacht ar snámh. • Le linn 'Taispeáin agus inis', cuir dúshlán breise rompu: iarr orthu gné amháin den chruth a chabhraigh a ainmniú (bun leathan, taobhanna arda, lár cuasach).

Nasc traschuraclaim

Déan nasc le súgradh uisce in Aistear agus le taisteal ar aibhneacha agus ar an bhfarraige in Éirinn — múnlaíonn saoir bhád na báid ionas go mbeidh daoine in ann taisteal go sábháilte.

